

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин ім.
Б.Д. Гаврилишина

Ірина Іващук
31 серпня

Ірина ІВАЩУК
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи

Віктор Островерхов
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій

Святослав Питель
31 серпня

Святослав ПИТЕЛЬ
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни “ПРАВО”

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність – 052 Політологія
освітньо-професійна програма – міжнародні та регіональні
політичні комунікації

Кафедра цивільного права і процесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	СРС (год.)	Тренінг (год.)	Разом (год.)	Екзамен, залік
Денна	1	1	30	30	4	82	4	150	Екзамен, 1
Заочна	1	1,2	8	4	-	108	-	120	Екзамен, 2

М. Д. Островерхов

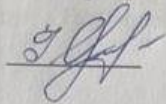
Тернопіль – ЗУНУ, 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 052 Політологія, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала доцент кафедри, доцент, к.е.н. Ольга ЗИГРІЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

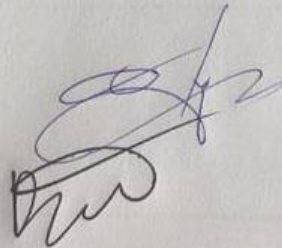
Завідувач кафедри
КРУТНИК

д.ю.н., професор Ірина ЛУКАСЕВИЧ-

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності політологія, протокол №1 від .08.2023р.

Голова групи
забезпечення спеціальності

Олег РУДАКЕВИЧ

Гарант ОП

Володимир ТОМАХІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО»

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна – Правознавство	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки	Статус дисципліни – нормативна Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність - 052 Політологія	Рік підготовки Денна – 1 Заочна – 1 Семестр Денна – 1 Заочна – 1,2
Кількість змістових модулів – 2	ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: Денна – 30 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 30 год. Заочна – 4 год
Загальна кількість годин – дфн-150 год. Зфн-120 год.		Самостійна робота: Денна – 82 год. Тренінг, КПЗ – 4 год. Заочна – 108 год. Індивідуальна робота – 4 год.
Тижневих годин – 10 год. з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета й завдання дисципліни “Право”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою курсу «Право» є вивчення загальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави і права, розгляд основних понять юриспруденції. Курс охоплює такі важливі й актуальні питання як законність і правопорядок, правопорушення і юридична відповідальність, правова дисципліна і правова культура. У межах курсу простежується історія розвитку української державності, розглядаються проблеми розбудови демократичної, правової держави в Україні. Також розкриваються основи окремих галузей права України та найважливіші нормативні акти, вивчається зміст Конституції України, її ключових положень щодо закріплення державного та суспільного ладу України, забезпечення прав людини.

2.2. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисципліни, досконало *володіти* знаннями права й добре орієнтуватися в *юридичній термінології українською мовою*, знати характеристику основ теорії держави і права.

2.4. Результати навчання.

Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

Спроможність проводити дослідження та аналіз політичних явищ та процесів на місцевому, регіональному, національному, європейському та глобальному рівнях з урахуванням взаємозалежності політичних, економічних, правових, соціокультурних та екологічних чинників.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО»

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика дисципліни

Тема 1. Основи теорії держави і права: сутність, функції та форми держави.

Поняття держави. Ознаки держави. Сутність держави. Державна влада, її інститути та поділ влади. Особливості державної влади. Поняття функцій держави. Класифікація функцій держави. Форми держави. Форма правління (монархія, республіка). Форма державного устрою (унітарна держава, федерація, конфедерація). Політичний режим (демократичний, антидемократичний). Ознаки громадянського суспільства. Поняття правової держави. Принципи правової держави. Ознаки правової держави.

Поняття права. Ознаки права. Сутність права. Поняття форм (джерел) права. Основні форми права (нормативний акт, правовий звичай, правовий прецедент, нормативний договір, правова доктрина). Функції права. Поняття системи права. Ознаки системи права. Норма права: поняття, внутрішня структура. Інститут права.

Тема 2. Правовідносини. Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність

Поняття правовідносин. Ознаки правовідносин. Матеріальні та юридичні передумови виникнення правовідносин. Суб'єкти правовідносин. Об'єкти правовідносин. Правова поведінка та її види. Поняття та види правомірної та неправомірної поведінки. Правопорушення: його склад та види. Юридична відповідальність. Види юридичної відповідальності.

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права

Тема 3. Конституційне право як провідна галузь права України

Поняття, предмет та система галузі конституційного права. Місце та роль конституційного права в системі права України. Джерела галузі конституційного права. Державні символи України. Конституційні принципи поділу державної влади. Система органів державної влади в Україні. Конституційний статус та функції Верховної Ради України. Конституційний статус Президента України. Конституційний статус Кабінету Міністрів України. Народовладдя. Референдум. Громадянство. Свобода, права та обов'язки громадян.

Тема 4. Основи цивільного права України (6 год.)

Поняття цивільного права. Цивільні правовідносини. Майнові та немайнові права. Фізична особа як учасник цивільних відносин. Юридична особа як учасник майнових цивільних відносин. Об'єкти цивільних прав. Цивільна дієздатність та правоздатність фізичних осіб.

Джерела цивільного права. Загальна характеристика цивільного законодавства. Цивільний кодекс України. Закон України «Про рекламу», ЗУ «Про захист прав споживачів», ЗУ «Про інформацію». Поняття, зміст та форми права власності. Захист власності. Право інтелектуальної власності. Загальні положення про договори. Захист цивільних прав. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.

Тема 5. Основи трудового права України

Поняття, предмет та джерела трудового права. Колективний договір, зміст та порядок укладення. Трудовий договір: сторони, зміст та види. Підстави припинення трудового договору та їх класифікація. Порядок оформлення звільнення і проведення розрахунків. Робочий час та час відпочинку. Поняття та види відпусток. Оплата та охорона праці. Трудова дисципліна: порядок застосування заохочень і дисциплінарних стягнень. Порядок вирішення трудових спорів.

Тема 6. Основи адміністративного та кримінального права України

Поняття, предмет та джерела адміністративного права. Принципи державного управління в Україні. Суб'єкти адміністративного права. Поняття адміністративного правопорушення та його ознаки. Адміністративна відповідальність. Види адміністративних стягнень. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності. Відповідальність за окремі види правопорушень.

Поняття кримінального права, його принципи, джерела та система. Поняття та ознаки злочину, його види та стадії. Кримінальна відповідальність та її підстави. Корупційне правопорушення: поняття та відповідальність.

Тема 7. Основи права природокористування

Основні поняття права природокористування. Екологічна безпека. Об'єкти та суб'єкти права природокористування. Право власності на природні об'єкти. Право користування природними об'єктами.

Тема 8. Основи сімейного права України

Поняття шлюбно-сімейного права. Предмет правового регулювання. Поняття шлюбу. Умови одруження (взаємна згода, досягнення шлюбного віку). Перешкоди до укладення шлюбу. Порядок укладення шлюбу. Шлюбний контракт. Припинення шлюбу (в односторонньому порядку, в органах ДРАЦС, в судовому порядку). Юридичні наслідки припинення шлюбу. Особисті й майнові права та обов'язки подружжя.

**СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВО ”**

денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин					Контрольні заходи
	лекції	практичні	індиві. робота	Тренінг, КПЗ	Самостворення	
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика дисципліни «Право»						
Тема 1. Основи теорії держави і права: сутність, функції та форми держави	2	4		1	10	Тестові завдання у moodle
Тема 2. Правовідносини. Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність	2	4			10	Тестові завдання у moodle
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права						
Тема 3. Конституційне право як провідна галузь права України	4	2	2	1	10	Кейси, ситуаційні завдання у moodle
Тема 4. Основи цивільного права України	6	6	2		10	Кейси, ситуаційні завдання
Тема 5. Основи трудового права України	4	2		1	10	Кейси, ситуаційні завдання
Тема 6. Основи адміністративного та кримінального права України	4	4			10	Кейси, ситуаційні завдання
Тема 7. Основи права природокористування	4	4		1	10	Кейси, ситуаційні завдання
Тема 8. Основи сімейного права України	4	4			12	Кейси, ситуаційні завдання
Всього	30	30	4	4	82	

Заочна форма навчання

Назва теми	Кількість годин					Контрольні заходи
	лекції	практичні	індиві. робота	самостворення	Контрольні заходи	
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика дисципліни «Право»						
Тема 1. Основи теорії держави і права: сутність, функції та форми держави.	4	2		13	Тестові завдання у moodle	
Тема 2. Правовідносини. Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність				13	Тестові завдання у moodle	
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права						
Тема 3. Конституційне право як провідна галузь права України	4	2		13	Тестові завдання у moodle	
Тема 4. Основи цивільного права України				13	Тестові завдання у moodle	
Тема 5. Основи трудового права				13	Тестові завдання	

України					y moodle
Тема 6. Основи адміністративного та кримінального права України				13	Тестові завдання y moodle
Тема 7. Основи права природокористування				13	Тестові завдання y moodle
Тема 8. Основи сімейного права України				17	Тестові завдання y moodle
Всього	8	4		108	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Основи теорії держави і права: сутність, функції та форми держави

Мета заняття. Ознайомити студентів із поняттям держави, її ознаками, закономірностями виникнення, основними теоріями походження та функціями держави. Охарактеризувати форми держави, поняття та ознаки громадянського суспільства і правової держави. Удосконалити вміння логічно мислити, навички усних виступів, підготовки рефератів та повідомлень, аргументованого діалогу, уміння сприймати чужу думку, безболісно відмовлятися від свого хибного погляду. Формувати моральні пріоритети, які визнають людину найвищою цінністю, особистісні вольові риси. Сприяти вихованню доброзичливості, людяності, тактовності. Виховувати інтерес до знань, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянськості, поваги до прав інших людей, спрямувати пізнавальну активність студентів на самовдосконалення.

1. Поняття держави та її ознаки.
2. Закономірності та основні теорії походження держави.
3. Характеристика функцій держави.
4. Форми держави.
5. Поняття та ознаки громадянського суспільства і правової держави.

Тема 2. Правовідносини. Правова поведінка правопорушення і юридична відповідальність

Мета заняття. Ознайомити студентів із соціальними нормами та правом як особливим видом соціальних норм, ознаками, функціями та джерелами права. Охарактеризувати складові елементи системи права, суть та види нормативно-правових актів та їх систематизації; поняття та зміст правовідносин. Удосконалити вміння логічно мислити, навички усних виступів, підготовки рефератів та повідомлень, аргументованого діалогу, уміння сприймати чужу думку, безболісно відмовлятися від свого хибного погляду. Формувати моральні пріоритети, які визнають людину найвищою цінністю, особистісні вольові риси. Сприяти вихованню доброзичливості, людяності, тактовності. Виховувати інтерес до знань, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянськості, поваги до прав інших людей, спрямувати пізнавальну активність студентів на самовдосконалення.

1. Право – особливий вид соціальних норм.
2. Поняття права та його ознаки. Функції права.
3. Джерела (форми) права.
4. Система права.
5. Нормативно-правові акти та їх види.
6. Систематизація правових актів.
7. Правовідносини: поняття, суб'єкти, об'єкти, зміст

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права

Тема 3. Конституційне право як провідна галузь права України

Мета заняття. Ознайомити студентів із основами конституційного права України, загальними засадами конституційного ладу, народовладдям та формами його здійснення. Охарактеризувати види виборів та головні принципи виборчого права, громадянство та основні права свободи та обов'язки громадян України. **Удосконалювати** вміння логічно мислити, навички усних виступів, підготовки рефератів та повідомлень, аргументованого діалогу, уміння сприймати чужу думку, безболісно відмовлятися від свого хибного погляду. **Формувати** моральні пріоритети, які визнають людину найвищою цінністю, особистісні вольові риси. Сприяти **вихованню** доброзичливості, людяності, тактовності. Виховувати інтерес до знань, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянськості, поваги до прав інших людей, спрямувати пізнавальну активність студентів на самовдосконалення.

1. Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства.
2. Загальні засади конституційного ладу України.
3. Народовладдя в Україні та форми його здійснення.
4. Громадянство України як один з інститутів конституційного права.
5. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.

Тема 4. Основи цивільного права України

Мета заняття. Ознайомити студентів із цивільним правом, його джерелами та відносинами, що ним регулюються, суб'єктами та об'єктами цивільно-правових відносин, суттю права власності та формами його захисту, основними видами цивільно-правових договорів. **Охарактеризувати** такі інститути цивільного права як „зобов'язання”, „спадкування” та „цивільно-правова відповідальність”. **Удосконалювати** вміння логічно мислити, навички усних виступів, підготовки рефератів та повідомлень, аргументованого діалогу, уміння сприймати чужу думку, безболісно відмовлятися від свого хибного погляду. **Формувати** моральні пріоритети, які визнають людину найвищою цінністю, особистісні вольові риси. Сприяти **вихованню** доброзичливості, людяності, тактовності. Виховувати інтерес до знань, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянськості, поваги до прав інших людей, спрямувати пізнавальну активність студентів на самовдосконалення.

1. Цивільне право і відносини, що ним регулюються.
2. Джерела цивільного права. Загальна характеристика цивільного законодавства України. Цивільний кодекс України.
3. Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин.
4. Право власності в Україні. Захист власності.
5. Поняття і види цивільно-правових договорів.
6. Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та припинення, засоби забезпечення виконання зобов'язань.
7. Спадкування за цивільним правом.
8. Поняття і підстави цивільно-правової відповідальності.

Тема 5. Основи трудового права України

Мета заняття. Ознайомити студентів із трудовим правом, його джерелами та відносинами, що ним регулюються, колективним та трудовим договорами, робочим часом та часом відпочинку, підставами та порядком звільнення з роботи. **Охарактеризувати** особливості застосування дисциплінарної та матеріальної відповідальності, праці молоді та порядку розв'язання трудових спорів. **Удосконалювати** вміння логічно мислити, навички усних виступів, підготовки рефератів та повідомлень, аргументованого діалогу, уміння сприймати чужу думку,

безболісно відмовлятися від свого хибного погляду. **Формувати** моральні пріоритети, які визнають людину найвищою цінністю, особистісні вольові риси. Сприяти **вихованню** доброзичливості, людяності, тактовності. Виховувати інтерес до знань, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянськості, поваги до прав інших людей, спрямувати пізнавальну активність студентів на самовдосконалення.

1. Поняття, предмет, метод та система трудового права
2. Джерела трудового права
3. Трудові правовідносини
4. Суб'єкти трудового права
5. Колективний договір та трудовий договір
6. Робочий час та час відпочинку
7. Трудова дисципліна і дисциплінарна відповідальність

Тема 6. Основи адміністративного та кримінального права України

Мета заняття. Удосконалювати вміння логічно мислити, навички усних виступів, підготовки рефератів та повідомлень, аргументованого діалогу, уміння сприймати чужу думку, безболісно відмовлятися від свого хибного погляду. **Формувати** моральні пріоритети, які визнають людину найвищою цінністю, особистісні вольові риси. Сприяти **вихованню** доброзичливості, людяності, тактовності. Виховувати інтерес до знань, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянськості, поваги до прав інших людей, спрямувати пізнавальну активність студентів на самовдосконалення.

- I.
 - 1.1. Адміністративне право та його особливості.
 - 1.2. Адміністративно-правові норми та відносини
 - 1.3. Суб'єкти адміністративного прав
- II.
 1. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину.
 2. Співучасть у вчиненні злочину.
 3. Кримінальна відповідальність та види покарань за кримінальним законодавством

Тема 7. Основи права природокористування України

Мета заняття. Ознайомити студентів із основами права природокористування, що собою являє екологічна безпека, дати характеристику праву користування природними об'єктами.

1. Основні поняття права природокористування. Об'єкти та суб'єкти права природокористування.
2. Екологічна безпека.
3. Право власності на природні об'єкти.
4. Право користування природними об'єктами

Тема 8. Основи сімейного права України

Мета заняття. Ознайомити студентів із основами сімейного законодавства, порядком укладання та розірвання шлюбу, особистими та майновими правами подружжя, взаємними правами та обов'язками батьків і дітей. Дати характеристику та призначення „опіки” та „піклування”. **Удосконалювати** вміння логічно мислити, навички усних виступів, підготовки рефератів та повідомлень, аргументованого діалогу, уміння сприймати чужу думку, безболісно відмовлятися від свого хибного погляду. **Формувати** моральні пріоритети, які визнають людину найвищою цінністю, особистісні вольові риси. Виховувати інтерес до знань, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянськості, поваги до прав інших людей, спрямувати пізнавальну активність студентів на самовдосконалення.

1. Сім'я та шлюб за сімейним законодавством.
2. Умови і порядок укладання та розірвання шлюбу. Шлюбний контракт.
3. Особисті та майнові права та обов'язки подружжя.
4. Взаємні права та обов'язки батьків та дітей.
5. Опіка і піклування.
6. Загальна характеристика житлового законодавства України.
7. Порядок надання житла громадянам, які потребують поліпшення житлових умов.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Право» виконується самостійно кожним студентом. Метою виконання КППЗ є оволодіння навичками застосування норм земельного законодавства України в процесі господарської діяльності. КППЗ оформляється у відповідності із встановленими вимогами. В процесі виконання та оформлення КППЗ студент може використовувати комп'ютерно-інформаційну технологію. Отримані студентом навички будуть застосовуватися ним у процесі виконання науково-дослідної роботи з даної навчальної дисципліни. Оцінка за КППЗ є обов'язковим компонентом екзамену і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Види індивідуальних науково (навчально)-дослідних завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь в інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом;
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань (з теми, модуля, курсу).
- виготовлення схем, розроблення структурно-функціональних схем.
- написання есе, творчих завдань тощо.

Пропоновані варіанти КППЗ

1. Держава: її сутність і основні поняття.
2. Основні сучасні концепції держави.
3. Особливості формування державно-правових інститутів у різних народів.
4. Правова держава: її сутність і основні риси.
1. Походження і розвиток права.
2. Співвідношення об'єктивного і суб'єктивного права.
5. Правові пам'ятки українського народу.
3. Основні сучасні концепції права.
4. Формування державно-правової думки в Україні.
6. Правові системи в сучасному світі
7. Правове виховання як засіб підвищення рівня правосвідомості та правової культури.
8. Обставини, що виключають юридичну відповідальність.
9. Алкоголізм, наркоманія, токсикоманія і правопорушення.
10. Злочин і покарання. Світовий досвід.
11. Юридична відповідальність неповнолітніх.
12. Аргументи „за і проти” смертної страти
13. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.
14. Державна символіка України.
15. Система органів державної влади в Україні

16. Виборна система та виборчий процес в Україні.
17. Порядок обрання та повноваження Президента України.
18. Порядок формування та повноваження Верховної Ради України.
19. Порядок формування та повноваження Кабінету Міністрів України.
20. Конституційний статус державної мови і мов національних меншин в Україні.
21. Права людини і громадянина: етапи розвитку та становлення.
22. Права і свободи людини і громадянина в Україні.
23. Особисті немайнові права громадянина.
24. Окремі види цивільно-правових договорів.
25. Конкуренція і її значення для розвитку ринкових відносин на Україні
26. Контракт – особлива форма трудового договору.
27. Основні умови укладання і розірвання трудового договору.
28. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці
29. Поняття і методи забезпечення дисципліни праці.
30. Особливості трудової діяльності неповнолітніх
31. Державна служба: поняття, правовий статус державних службовців.
32. Особливості серійних злочинів проти особи.
33. Особливості кримінальної та адміністративної відповідальності неповнолітніх
34. Шлюбний контракт.
35. Усиновлення (удочеріння).

7. ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тематика	К-сть год.
	Опрацювання лекційного матеріалу, законодавчих та нормативних актів, навчальної літератури, спеціальних джерел інформації. Підготовка есе за тематичними напрямками:	
1.	Місце і роль права в системі соціальних норм.	Підготовка есе з проблемних питань
2.	Риси, що відрізняють державну організацію від організації влади первісного суспільства.	
3.	Апарат держави і взаємодія держави і особи.	
4.	Співвідношення і взаємодія держави і особи.	
5.	Загальна характеристика основних галузей права.	
6.	Реалізація норм права. Правова норма: поняття, структура	
7.	Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання.	
8.	Територіальний устрій України.	
9.	Загальна характеристика системи органів державної влади.	
10.	Цивільно-правові договори: поняття і види.	
11.	Цивільно-правова відповідальність: поняття, види та підстави	
12.	Підстави припинення трудового договору.	
13.	Оплата праці	
14.	Індивідуальний і колективний трудові спори.	
15.	Адміністративні правопорушення та їх суб'єкти.	
16.	Співучасть у злочині.	
17.	Обставини, що пом'якшують та обтяжують кримінальну відповідальність	
18.	Порядок укладання шлюбу і створення сім'ї.	
19.	Опіка і піклування.	
20.	Права та обов'язки власників і наймачів житлового приміщення.	
21.	Поняття законності і правопорядку. Правомірна поведінка.	
22.	Правопорушення: поняття, види, ознаки і склад.	
23.	Обставини, що виключають злочинність діяння і відповідальність за дії, які	

	зовні схожі на правопорушення.	
24.	Юридична відповідальність: поняття, принципи, функції та види.	
25.	Органи прокуратури.	

8. Організація і проведення тренінгу

Тренінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, **знання** чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального **досвіду** з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. *totrain* — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки **організму** людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. **Підведення підсумків.** Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. Юридичні форми захисту права власності на землю.
2. Підстави зміни та припинення права землекористування.
3. Судова практика вирішення земельних спорів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, комунікативні техніки, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни “Право” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

поточне тестування та опитування;

- заліково-модульне тестування та опитування;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПЗ;
- екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Право” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20 %	20 %	20 %	40 %	100
1. Опитування під час занять (Тема 1-4 по 10 балів) = 40 балів. 2. Письмова робота = 60 балів.	1. Опитування під час занять (Тема 5-8 по 10 балів) = 30 балів. 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Активна участь у тренінгах = 20 балів. 2. Написання КПЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КПЗ = 30 балів.	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 20 балів, а у підсумку = 40 балів 2. завдання = 60 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Право»

№п/п	Найменування	№ теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-8
2.	Мультимедійний проектор	1-8
3.	Система <i>moodle.wnu.edu.ua</i>	1-8
4.	Кейсові завдання з дисципліни «Право»	1-8
5.	Методичні рекомендації для практичних занять	1-8
6.	Використання Інтернет-ресурсів: 1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України. 2. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. 3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України. 4. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України. 5. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.	1-8

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 10.06.2022).
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 10.06.2022).
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Верховна Рада України; Кодекс України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 10.06.2023).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Верховна Рада УРСР; Кодекс України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 10.06.2023).
5. Конституція України. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.06.2023).
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 10.06.2022).
7. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 10.06.2022).
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (дата звернення: 10.06.2022).

9. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.06.2022).
10. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення: 10.06.2022).
11. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> (дата звернення: 10.06.2022).
12. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.06.2022).
13. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 10.06.2023)
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 10.06.2023).
15. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 10.06.2023).
16. Цивільний процесуальний кодекс України: Верховна Рада України; Кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 10.06.2023).

Основна література

17. Білоус З. Роль профспілок у сфері нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 98-102.
18. Бойко М. Трудове право України: навчальний посібник. Київ, 2017. 392 с.
19. Бородін І. Л. Адміністративне право України: підручник / І. Л. Бородін. К.: Алерта, 2019. 548 с.
20. Бурима К. В. Індивідуальні трудові спори. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 94-101.
21. Ємельянов В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2018. 142 с.
22. Іванов Ю. Ф., Іванова М. В., Куриліна О. В. Цивільне право України. Том 1. Навчальний посібник у 2 томах. Видання 2-ге доповнене і перероблене, 2019. 342с.
23. Кравченко І. Трудове право України. Практикум. Київ, 2020. 476 с.
24. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Сімейне право» / Укл. І. С. Лукасевич-Крутник, Бутрин-Бока Н. С., Парашук Л. Г. Тернопіль. ЗУНУ, 2022. 168с.
25. Правові проблеми сучасного сімейного права / Лукасевич-Крутник І., Майка Н., Стефанишин Н. та інші Монографія. ВПЦ «Економічна думка», Тернопіль, 2020. 182 с.
26. Слома В. М. Розмежування понять «особа», «суб'єкт», «сторона» у зобов'язальних правовідносинах. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія «Юридичні науки». 2019. Т. 30 (69). № С. 51-55. URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/6_2019/12.pdf.
27. Слома В. М. Участь представника у цивільних правовідносинах. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 4 (24). С. 119-123. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41974/1/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B0.pdf>.
28. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
29. Теорія держави і права. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. І. Тетарчук, Т. Дяків, 2019. 184 с.
30. Утехін І. Б. Договір купівлі-продажу майнових прав: теорія та практика. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2018. Вип. 2. С.

196-205.

31. Чеховська І. В. Сімейне право: практикум / І. В. Чеховська, Л. О. Самілик. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 132 с.
32. Kodeks pracy. URL: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2022/pozycja/1510>.
33. Kodeks cywilny Rzeczypospolitej Polskiej: Ustawa z dnia 23.04.1964. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640160093/U/D19640093Lj.pdf> (дата звернення: 01. 06. 2022).

Юридичні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
www.nbuv.gov.ua

- Електронний каталог НБУВ – література із фонду НБУВ з питань юридичних наук (*пошук за ключовими словами, авторами, роками видання, назвами та рубрикатором*). Перегляд нових надходжень.
- Наукова електронна бібліотека – повнотекстова колекція літератури юридичної тематики - кодекси, наукові видання, монографії, довідники, енциклопедії, словники, підручники, методичні посібники (*пошук за ключовими словами, авторами, роками видання, назвами та рубрикатором*). Див. також Наукову юридичну періодику України.
- Реферативна інформація – бібліографія та реферати наукових видань та публікацій у періодичних виданнях з питань права та юридичних наук (*пошук за ключовими словами, авторами, роками видання, назвами та рубрикатором*).
- Автореферати дисертацій – повнотекстова колекція авторефератів юридичної тематики (*пошук за ключовими словами, авторами, роками видання, назвами та рубрикатором*).
- Юридичні ресурси Інтернет – анотований тематичний навігатор Українськими ресурсами Інтернету для юристів (*пошук за ключовими словами, назвами ресурсів*). Див. також Інтернет-путівник по юридичних ресурсах України.
- Юридична бібліографічна довідка – архів бібліографічних довідок юридичної тематики за запитами віддалених користувачів (*пошук за ключовими словами, темами запитів, тематичним рубрикатором*). Завітайте також на сторінку Віртуальної бібліографічної довідки, де можна надіслати запитання бібліотекарю за темою, що вас цікавить.
- Електронні колекції – тематичні добірки оцифрованих документів із фондів НБУВ, присвячені історії правової думки України.
- Інформаційно-аналітичні матеріали – оперативні аналітичні матеріали з актуальних питань права України.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ З ПРАВОВОЇ ТЕМАТИКИ

Адреса веб-сайту:	Назва веб-ресурсу:
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд України
www.scourt.gov.ua	Верховний Суд
www.sc.gov.ua/	Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
www.arbitr.gov.ua	Вищий Господарський Суд України
www.ombudsman.kiev.ua	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони України
www.minjust.gov.ua	Міністерство юстиції України
www.nplu.kiev.ua	Національна парламентська бібліотека України
www.uamedia.visti.net/golos	Газета «Голос України»
www.uamedia.visti.net/uk	Газета «Урядовий кур'єр»
www.pravo.biz.ua	Електронна бібліотека з правознавства